

Nyhetsbrev Betaltjänster Skåne

I nyhetsbrevet, som ges ut några gånger per år, samlar vi betaltjänstinformation som vi tror kan vara av intresse för dig som läsare*.

I nyhetsbrev nummer 16 berättar vi om vad Kontantutredningen kommit fram till i halvtid. Förslag är bland annat att göra det möjligt att betala kontant för livsnödvändiga varor och när man åker med kollektivtrafiken. Vi tar sedan upp problemet med ökande antal bedrägerier kopplat transaktioner, 1,1 miljarder på ett halvår, och vad Finansinspektionen vill göra åt saken. Med tanke på all osäkerhet som finns kopplat digitala betaltjänster länkar vi till olika utbildningsmaterial då vi tror att kunskap rustar oss mot bedrägerier.

Sist i nyhetsbrevet har vi en länk till vår årliga enkät där vi hoppas du tar dig tid till att dela din uppfattning om de betaltjänster vi har idag i samhället.

Vi vill även passa på att önska er en riktigt fin sommar!

OBS! Kom ihåg att **aldrig lämna ut bankuppgifter, som BankID eller kortkoder, eller logga in på internetbanken på uppmaning av någon annan.**

Innehåll:

- Möjlighet att betala kontant för kollektivtrafik
- Kontobedrägerier ökar markant enligt Finansinspektionen
- Lär dig mer om digitala betaltjänster
- Tänk säkert
- Öva i Funkabutiken
- Hur fungerar betaltjänsterna för dig?

[Prenumerera på vårt nyhetsbrev](#)

Möjlighet att betala kontant för kollektivtrafik

Under Almedalsveckan handlade flertalet seminarium om hur kontanterna fungerar som betalningsätt i vårt samhälle. Det var både politiker och organisationer som visade en bild av ett segregerat Sverige, där vissa exkluderas om de inte kan betala med kort eller

digitala betaltjänster.

Betalningsutredningen som presenterades av Anna Kinberg Batra förra året fick en hel del remissvar som pekade på att åtgärderna som föreslagits inte var tillräckliga. Regeringen tillsatte då en särskild så kallad bokstavsutredning för att skynda på kontantfrågan som Finansdepartementet själva gör under 2024.

På onsdagen under Almedalsveckan, med Kontantupproret som arrangör, presenterade Kontantutredningsansvarige, Dennis Dioukarev, vad man kommit fram till hittills. Utredningen fastslår att inkludering, integritet och beredskap är främsta ledorden i arbetet. Kontanter ska kunna användas vid köp av livsnödvändiga varor, i kollektivtrafiken, för offentliga tjänster. Möjlighet att betala räkningar kontant ska ses över och det ska även gå att lämna in dagskassor om man är en förening. Kontantlagen fungerar inte på ett tillfredsställande sätt. Riksbanken föreslås bli ansvariga för hur kontanter kan användas.

Reaktionen hos deltagande organisationer; Kontantupproret, Sveriges konsumenter, Loomis (värdetransportör), Gömda kvinnor och SPF Seniorerna, var positiva men flera efterfrågade vad som ingår i begreppet livsnödvändiga varor. Förutom mat och läkemedel så borde även övriga apoteksvaror, kläder och skor ingå menade flera. Någon påpekade att Norge nyligen lagstadgat kontanter som betalningssätt för alla köp. Dioukarev menade att deras mål är att få till förslag som kan gå igenom i riksdagen. Eftersom Sverige satsat på digitaliseringen så pass att delar av kontantinfrastrukturen nu är nedmonterad gör det svårt, och dyrt, att kräva möjlighet att använda kontanter för alla köp.

Kontantupprorets Björn Eriksson påpekade att EU-kommissionen har förslag på att alla ska ha rätt att betala med kontanter. Den som inte har råd, inte klarar av eller har möjlighet att använda digitala betalverktyg ska inte lämnas utanför. Alla ska kunna gå på ett café, se en film eller köpa en tågresa. Det är en mänsklig rättighet anser EU-kommissionen.

Uppdraget för kontantutredningen hittar du här på regeringens webbsida

Kontobedrägerier ökar markant enligt Finansinspektionen

Det tar fem minuter för en bedragare som kommit över ett BankID att läsa alla konton. Enligt Finansinspektionens rapport som kom ut i slutet av maj har det under andra halvåret 2023 genomförts fler än 135 000 bedrägliga transaktioner och brottsvinsterna från dessa transaktioner under samma period uppgick till 1,1 miljarder kronor.

Bedragarna ingår i professionell organiserad verksamhet. De använder sig av så kallade målvakter, till vars betalkonton pengarna slussas. Målvakterna i sin tur handlar kvickt exempelvis presentkort så att pengarna inte ska kunna spåras.

Två tredjedelar av bedrägeribrotten sker genom att personer luras att ge ut sina bankuppgifter, så kallad social manipulation. Enligt Finansinspektionen är de personer som oftast utsätts för social manipulation över 60 år. Vid dessa brott, att personen självmant lämnat ut uppgifter, är det svårt eller omöjligt att få tillbaka det som stulits från ens bankkonton.

Finansinspektionen efterlyser åtgärder, vilket EU arbetar med, som exempelvis mer utvecklad och bättre övervakning av misstänkta transaktioner. Önskan är även att företagen ska stå för en större del av de förluster som uppstår även för bedrägerier som genomförts genom social manipulation.

- Det finns en gräns för hur skeptisk och väl insatt en konsument ska behöva vara, säger Finansinspektionens generaldirektör Daniel Barr i rapporten, och är positiv till det regelverk som EU arbetar med för att ställa hårdare krav på betaltjänstleverantörerna.

Finansinspektionen vill även att det ska kunna gå att dela information mellan exempelvis banker och polisen. Rapporten menar även att det måste bli svårare att manipulera mobil- och telefonnummer då det idag kan se ut som att en person, som är en bedragare, ringer från en särskild bank eller myndighet.

Lär dig mer om digitala betaltjänster

Kunskap är makt brukar man säga. Den kan bidra till att du som konsument stärker din integritet och är skyddad om du utsätts för bedrägeri för att du är lite bättre rustad att förstå signalerna. Stress är något bedrägerierna gillar så kom ihåg att aldrig göra något förhastat kopplat betalningar. Det gäller särskilt om någon annan bett dig om betaltjänster via exempelvis sms, e-post eller telefon.

Med dagens artificiella intelligens kan röster kopieras från sociala medier så att den som ringer kan låta som någon i din familj. Det är verkligen ett otäckt sätt att manipulera och skapar en stor oro hos många att ens våga använda digitala betaltjänster till vardagliga betalningar.

Vi på länsstyrelserna arbetar med utvecklingsinsatser runt om i landet och har nu tagit fram förnyat utbildningsmaterial vad gäller digitala betaltjänster. Det är 10 tillgänglighetsanpassade broschyrer som handlar om:

1. Skapa ett Apple-ID för din Iphone
2. Skapa ett Google-konto för din Android
3. Installera appar och QR-koder
4. Legitimera dig via Mobilt BankID
5. Betala och skicka pengar via Swish
6. Betala med din smarttelefon på Internet
7. Blippa och betala med kort och smarttelefon
8. Digital säkerhet
9. Ställ in och återställ din Iphone
10. Ställ in och återställ din Android

På Länsstyrelsens webb, länk här nedan, kan du läsa varje broschyr under rubriken Informationsmaterial för digitala betaltjänster. Du kan även beställa tryckta manualer för vardera Iphone eller Androida telefoner hos oss. Se kontaktuppgifter i slutet av nyhetsbrevet.

[Länk till webbsidan för betaltjänster där du hittar broschyrerna](#)

Tänk säkert!

Internetstiftelsen, polisen och myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tagit fram informationen "Tänk säkert" för att öka medvetenheten om informations- och cybersäkerhetsfrågor och att minska risken för att bli lurad.

Det här kan du lära dig mer om i form av korta digitala kurser:

1. Känn igen ett bluffmejl
2. Så skyddar du din e-legitimation
3. Så skapar du starka lösenord
4. Skydda dig mot bluff-sms
5. Undvik kortbedrägerier
6. Skydda dig mot nätfiske
7. Skydda dig mot bluffsamtal

Informationen är mer omfattande än så, läs gärna mer på Internetstiftelsens webbsida som länkas till här nedan.

[Tips om hur du tänker säkert hittar du här på Internetstiftelsen webbsida](#)

Öva i Funkabutiken

Vill du lära dig mer om hur det går till att handla på nätet? Surfa in på Funkabutiken! Det är en webbsida där du kan öva på att handla digitalt, utan att behöva lämna ut

kortuppgifter och utan att behöva oroa dig för att bli av med pengar. Det finns även handledarinstruktioner för dig som vill lära någon annan att förstå hur man handlar digitalt.

Funkabutiken har tagits fram av det som nu är Funkastiftelsen i samarbete med Länsstyrelsen Skåne.

Välkommen att öva i Funkabutiken

Hur fungerar betaltjänsterna för dig?

Vi vill gärna ta del av hur du ser på användandet av olika betaltjänster. På länken nedan hittar du vår årliga enkät där du som privatperson (även då som anhörig/god man), företagare eller förening kan svara på några frågor kopplat betaltjänster i din vardag. Enkäten skickas ut årligen för att få inspel till vår rapportering till regeringen. Har du svarat på den tidigare år ser du att vissa frågor återkommer och det är för att vi ska kunna jämföra vissa resultat år för år.

Vi är väldigt tacksamma om du tar dig tid till detta. Våra, tillsammans med Riksbanken och Finansinspektionen med fleras, ansträngningar att lyfta utmaningar att betala i vardagen genom åren har äntligen resulterat i kontantutredningen som vi hoppas kan göra skillnad. Vi behöver hela tiden bevaka hur det ser ut i verkligheten.

Dina svar förblir anonyma.

Här hittar du enkäten om betalningar i vardagen

KONTAKT

Catharina Hellström Engström,
catharina.hellstrom.engstrom@lansstyrelsen.se
010-2241372

Länsstyrelsen
Skåne

Öppna nyhetsbrevet i din webbläsare
Läs hur Länsstyrelsen behandlar dina personuppgifter
Vill du avregistrera dig från nyhetsbrevet?

Hjälp oss att bli bättre genom att visa vad du tyckte om nyhetsbrevet

